

M A G A S I N E T

Kunst er det, som ikke alle kan

Foras landsmøde

**Foreningen med
samfundsrelevans**

**TEMA:
Samfundsrelevans**

JULI 2016

NUMMER 02

LEDER

Skærpet krav til formål

Af Bernhard Trier Frederiksen, sekretariatsleder i Fora

TV2 afslørede for nylig ved hjælp af skjult kamera, hvordan der blandt andet i moskeen på Grimhøjvej i Aarhus er blevet ytret udemokratiske og menneskefjendske udtalelser og opfordringer i studiegrupper i moskeen. Det var umiddelbart en afsløring, man skulle forvente ville være med til at styrke det danske folkestyre. Nu var de afsløret, nu skulle der handles – men hvordan?

Tilsyneladende uden sans for proportionerne mellem ønsket effekt og sandsynlig virkning faldt valget på et forslag om skærpelse af folkeoplysningslovens formålsparagraf. For at blive godkendt i kommunen skulle det foreslås, at de folkeoplysende foreninger skal leve op til skarpere formålkrav end hidtil. På den måde skulle man udelukke udemokratiske og formørkede kredse fra at få godkendt folkeoplysende foreninger, og dermed ville man sætte en kæp i hjulet for udbredelsen af de farlige tanker, som blev demonstreret i moskeen på Grimhøjvej i Aarhus.

”Vi har ytringsfrihed i Danmark, så de må sige, hvad de vil – men der er ingen, der siger, de skal have offentlig støtte til det!,” forklarede kultur- og folkeoplysningsminister Bertel Haarder.

Men vi har også lighed for loven i Danmark. Love og regler gælder for alle, og således også foreninger, som man ikke ønsker at ramme med de skarpere formålsparagraffer. Det forekommer at være berettiget at frygte, at mange flere foreninger kan få problemer med de skærpede krav til formål, hvis ikke juristerne er grundige i lovformuleringen eller kommunerne er tilsvarende rummelige i fortolkningen. Og det er måske nok for meget at håbe på. Så hvis man på den måde gør alvor af forehavendet med at skyde efter en forholdsvis lille men meget usympatisk gråspurv med en enorm kanon, sker det med overvældende risiko for at ramme alle mulige andre fredelige og uskyldige væsener i foreningshaven. Det virker så ekstra absurd, når Bertel Haarder samtidig opfordrer til, at vi alle

overvejer, hvordan folkeoplysningen som begreb kan blive en del af den kommende Danmarks-kanon (ikke den der skydes med), for det virker tvetunget at begrænse friheden og virkerummet for folkeoplysningen på den ene side og hylde samme oplysnings betydning for demokratiet på den anden. ■

Fora
Gammel Kongevej 39G
1610 København V
Telefon 3393 0096
www.fora.dk
info@fora.dk

Forsidefoto af kursist på Kunstsolen
Guldborgsund. Foto af Carsten Krogstrup

Redaktion

Bernhard Trier Frederiksen,
ansvarshavende
Louise Albers, redaktør

Kommunikationsudvalg

Hjalde Holm, 1748, formand
Kaj Andersen, FO Nordfy
Anna Kolind, Radikale Venstre
Palle Vinther, FO-Aarhus

Layout

Louise Albers
Oprindelig idé af Claus Lillerup

Tryk

Clausen Grafisk

Oplag

1.000

Alle kan indsende relevante indlæg til medlemsbladet. Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopfordrede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis Foras. Fotos er Foras egne, medmindre andet er angivet

Eftertryk tilladt med tydelig kildeangivelse

Næste deadline

20. august 2016

5041 0513
Svanemærket tryksag

2 Leder

Tema:
Samfundsrelevans

4 Kunst er det, som ikke alle kan

På Kunstkolen Guldborgsund stræber de efter undervisere af højeste kvalitet for at give den bedste undervisning.

8 Er du en rigtig folkeoplyser

Fora har været med til at udvikle et kursus for undervisere inden for folkeoplysningen

9 Landsmødeavis

Hvad skete der på Foras landsmøde i år?

19 Målgrupper og synlighed

Aftenskolerne er udfordret på målgrupper og markedsføring. VIFO-konference satte fokus på løsninger.

20 Værktøjer der løfter undervisningen

Digitale værktøjer kan være til stor gavn for undervisningen.

22 Stor debat om aktuelt emne

Fora var med til at sætte voldtægt til debat på Folkemøde på Bornholm.

24 Foreningen med samfundsrelevans

Gør brug af 10 pct.-midlerne til at skabe debat og fremme demokratiforståelsen lokalt.

25 Et nyt og forbedret Fora-web

Vi opdaterer vores version af Fora-web. Det giver nye muligheder.

26 Stort&Småt + Kalender

28 Folkeoplysning skal ikke tilpasses forbrugersamfundet.

Af Karen Lumholt, foredragsholder, Cura Netværk

KUNST ER DET, SOM IKKE ALLE KAN

På Kunstscolen Guldborgsund er kvaliteten af underviserne i centrum og er også det, der tiltrækker folk fra nær og fjern.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora Fotos af Carsten Krogstrup

Kunstscolen Guldborgsund tilbyder undervisning i olie- og akrylmaling, akvarelmaling, tegning og grafik. Kunstscolen lægger vægt på, at underviserne er erfarne og professionelt udøvende kunstnere. Det er vigtigt for kunstscolen, at underviserne er kvalificerede. Som formand Elin Randstoft udtrykker det: "Jeg vil ikke have en underviser, der ikke er dygtigere end mig."

Dygtige undervisere

Kunstscolen Guldborgsund ligger på Falster. Kommunen har 60.979 borgere, men udover at tiltrække borgere fra kommunen, kommer der kursister fra Lolland og Syd- og Midsjælland. Det skyldes primært underviserens kompetencer.

"Så billigt er det heller ikke at gå på aftenscoler. Det er vores dygtige undervisere, de kører efter," forklarer Elin Randstoft. Skoleleder Marianne Krogstrup supplerer:

"Folk er hurtige til at forhåndstilmelde sig. Der er stort set altid fyldt op på vores hold, og der er altid en, der står klar til at springe til, hvis der er en, der falder fra".

Kunstscolen Guldborgsund går bevidst efter kvalitetsundervisning, så kursisterne føler, de rykker sig i deres kunnen.

Skolen blev stiftet i 2011 af Carsten Krogstrup og Erik Mortensen, fordi de så et behov for et tilbud, som det kunstscolen er i dag. Et tilbud kendetegnet ved kva-

litetsundervisning inden for billedkunst. Kunstscolen har været med til at gøre området kendt i kunstnerkredse blandt andet også gennem foredragsaftener og kunstnerbesøg.

"Vi er blevet en meget aktiv del af det lokale samfund, og der findes ikke et lignende tilbud i miles omkreds, for dem der har interesse i at dyrke billedkunsten," fortæller Erik Mortensen.

Selvom skolen har et højt ambitionsniveau hvad angår underviserne, er undervisningen naturligvis for alle.

"Det er ikke, fordi folk skal være professionelle, når de tilmelder sig et kursus, men har man evner og lyst, så har vi faglig

” Det er et socialt foretagende. Man kommer til at indgå i et fællesskab

viden, og vi kender kunstmiljøet og kan vi give gode råd og hjælpe folk videre," forklarer Erik Mortensen.

Det sociale

Men den høje faglighed er ikke kun det, kursisterne får, når de deltager på et af kunstskolens hold.

"Det er et socialt foretagende. Man kommer til at indgå i et fællesskab, der skabes omkring den fælles interesse," forklarer Elin Randstoft.

Erik Mortensen er enig:

"Vi kommer jo til at tale meget sammen, når der bliver arbejdet med billedkunsten. Der bliver vendt mange emner. Folk mødes på grund af den fælles interesse og får nogle bekendtskaber, de ellers ikke lige ville få."

At være i proces med et værk kan være noget ganske særligt, fortæller Elin Randstoft:

"Den helt uforlignelige oplevelse, når et billede lykkes. Ved arbejde med bil-

ledkunst når man hele skalaen rundt i følelserne – lige fra "åh, nej, det driller!" til "det lykkedes – jeg er tilfreds med mit arbejde og med min egen indsats!" Undervejs hænder det, at man kommer ind i en arbejdsproces, hvor man glemmer tid og sted og bare "flyder afsted" i processen. Det er meget tilfredsstillende, og man er tæt på at være lykkelig i det øjeblik. Det er jo store ambitioner, men ikke umulige at opnå."

Det, kunsten kan

Når man kommer ind på Kunstscolen Guldborgsund bliver man mødt med et væld af farver, af duften fra maling, der endnu ikke er helt tør, af et væld af lærreder og af værker i proces. Huset, hvor kunstscolen holder til, har ét stort lokale med masser af lys og et mindre lokale, hvor deltagernes færdige værker opbevares. Skolen har specialiseret sig i billedkunst, og alle i bestyrelsen har stor kærlighed til kunst og det, kunsten kan.

"Kunst er jo det, som ikke alle kan – ellers var det jo ikke nogen kunst. Vi mener (bestyrelsen på Kunstscolen

Guldborgsund, red.), at kunst bidrager med alt det, som ikke er nødvendigt for den helt elementære overlevelse, som mad og husly, men netop det, som gør livet værd at leve og ikke bare at overleve. Al god kunst bidrager med oplevelser til både den, der fremstiller kunsten og den, der ser på kunst. Kunst kan opleves som smuk og harmonisk, men også som provokerende og farlig," fortæller formanden for kunstscolen. Og det er som regel denne kunst – den holdningsudtrykkende og provokerende kunst – der skaber debat og også forargelse.

Kunstscolens nabo-kunsthøjning i Næstved oplevede ved deres udstilling af værker af kunstneren Jens Galschiøt, at sætte sindene så meget i kog, at der blev kastet sten gennem deres vindue. Så provokerende værker har kunstscolens egne kursister endnu ikke fremstillet.

Kunstscolen ser det som sin opgave at understøtte den enkeltes arbejde med egen kunst, hvadenten dette er provokerende og af mere politisk karakter eller udelukkende æstetisk.

"Det er op til den enkelte kursist, om de vil udtrykke noget bestemt med deres kunst. Det, vi gør, er at hjælpe den enkelte i deres arbejde med kunsten. Vi giver dem indsigt og værktøjer," fortæller Erik Mortensen, som også selv er både udøvende kunstner og underviser.

Kunst til debat

Kunstscolen sætter samfundsrelevante emner relateret til kunst til debat gennem de debatmidler, de ifølge folkeoplysningsloven skal afsætte til debatskabende aktiviteter.

I 2015 blev kunstscolens debatmidler anvendt til et besøg på Fuglsang Kunstmuseum med efterfølgende debat over emnet "Hvad sker der mon, når museerne får lov at sælge ud af værker, de finder overflødige på forskellig vis?"

"Det blev sat i relief af vores rundvisning på udstillingen, der netop viste en stor mængde værker fra museumsdepotet af kunstnere fra kunstnergruppen "Martsudstillingen" – en ikke så kendt kunstnergruppe, som måske ville være sorteret hårdt og solgt fra med kun hovedværker tilbage, så vi her i eftertiden ikke kan se den bredde, som gruppen repræsenterer," fortæller Elin Randstoft.

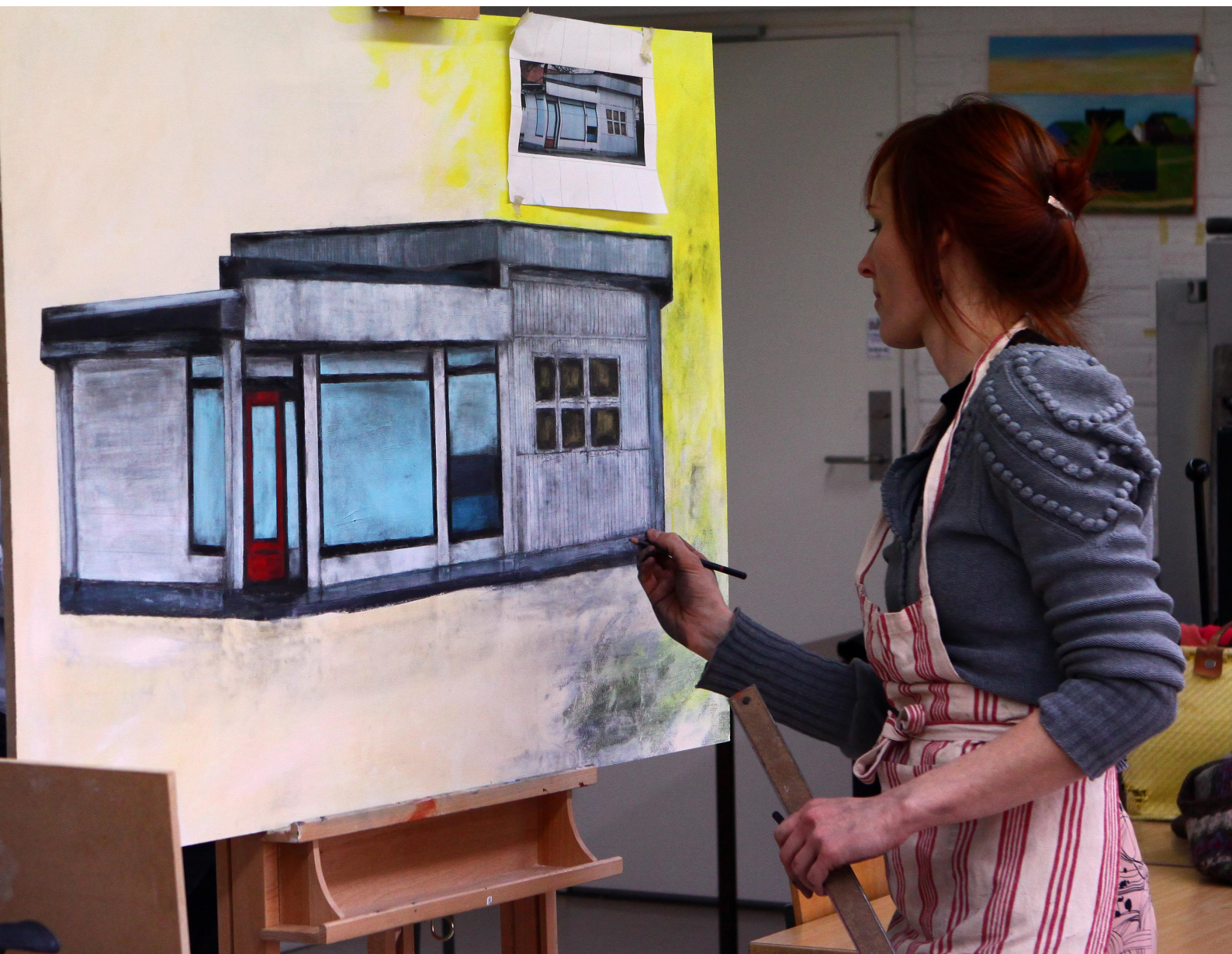
Kunstscolen Guldborgsund har en drøm om at kunne tilbyde undervisning hele året og ikke kun i aftenskolesæson. ■

OM KUNSTSKOLEN

Kunstscolen havde i 2015 728 timer samt seks timer til foredrag. Samlet havde de 303 deltagere på kurser og 30 til foredrag.

Foreningen har 25 medlemmer, men ca. 135 kursister på de lange hold (ni ugentlige hold). Derudover afholder de også weekend/ugekurser med ca. 80 kursister.

Kunstscolen Guldborgsund har hvert år en meget velbesøgt udstilling med ca. 100 værker fra alle skolens kursister.

Er du en rigtig folkeoplyser?

Fora har været med til at udvikle et kursus til vores undervisere, der sætter spot på, hvordan man bliver en god folkeoplyser.

Af Marlene Berth Nielsen, udviklingskonsulent i Fora

Underviserne er vores ansigt udadtil. Det er dem, der skal formidle, at aftenskolen, foreningen og folkeoplysning er noget mere og andet end andre fritidstilbud. Derfor er det også vigtigt, at de kender historien og værdierne – at de kender det grundlag, de arbejder på. En god aftenskoleunderviser kan nemlig mere end sit fag. De kan gennem deres fag skabe lyst, interesse, mening, engagement, fællesskab, livsmod og sikkert meget mere. Men det kræver en bevidsthed om, hvad der er målet med den folkeoplysende voksenundervisning.

Nye undervisere

Det er langt fra alle garvede undervisere, der er sig dette bevidst. Og det er en temmelig velbevaret hemmelighed for nye undervisere i aftenskolen. Derfor har alle oplysningsforbundene nu skabt kurset Folkeoplysningens Grundkursus – FGK. Kurset er en introduktion til folkeoplysningen, dens værdier og historie, og til dens særlige pædagogik.

Undervisning mere end fag

Vi hører sjældent rundt omkring, at der bliver givet en introduktion til aftenskolen og til det at være underviser i aftenskolen, når man ansætter en ny underviser. Underviseren ansættes på baggrund af fine faglige kvalifikationer (sådan skal det være!), men samtalen om at disse faglige kvalifikationer skal anvendes i en helt særlig sammenhæng, vi tit kalder aftenskolen, og med nogle værdimæssige mål om fællesskab og engagement, udebliver. Det er ærgerligt, for det er her – i mødet mellem høje faglige kvalifikationer og de værdimæssige mål, at folkeoplysningen gør sig særlig.

En ensom affære

Det, vi ofte hører rundt omkring i den folkeoplysende voksenundervisning, er, at det er en ensom affære at være aftenskoleunderviser. Virkeligheden er, at mange undervisere lever af, at stykke deres arbejdsliv sammen af forskellige dele, hvor undervisningen kun er en lille del.

Viden og netværk

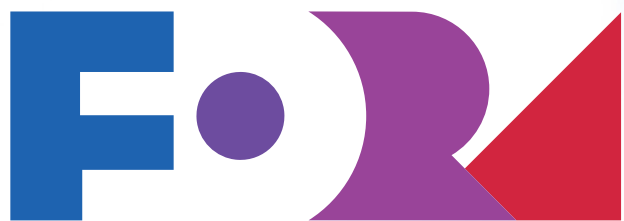
FGK forsøger at råde bod på begge udfordringer. Indholdet på kurset kredser dels om den folkeoplysende bevægelse og civilsamfundet. Vi ser på historien for at forstå nutiden. Dels kredses der om læring, pædagogik og deltagelse og konflikt-håndtering. Kurset giver udover viden mulighed for at netværke med andre undervisere og snakke om, hvordan man håndterer sin undervisning og alle de udfordringer, man kan opleve som underviser. ■

OM FGK

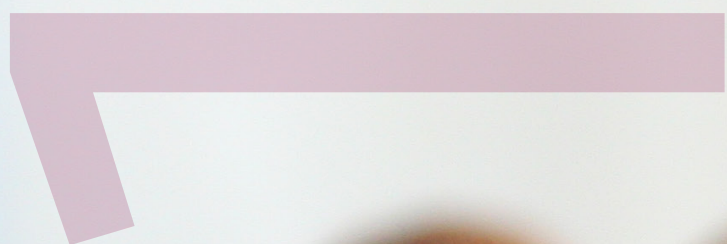
- Kurset varer normalt otte lektioner, der enten kan planlægges som et dagskursus eller deles i to moduler.
- Kurset er gratis for undervisere i Fora-foreninger. Det er det, fordi Fora har besluttet at betale den normale kurspris på 1500 kr. for vores undervisere.

Hvad kan jeg gøre som bestyrelsesmedlem eller skoleleder?

- Du kan støtte op ved at videresende kursusinvitationer fra Foras sekretariat til jeres undervisere. Der vil blive lanceret kurser i løbet af efteråret forskellige steder i landet.
- Du kan invitere Marlene Berth Nielsen eller Lotte Helle fra Foras sekretariat ud på et lærermøde, hvor vi kort kan fortælle om kurset, og snakke med lærerne om, hvad de ellers kunne ønske sig.
- Du kan kontakte Marlene Berth Nielsen på marlene@fora.dk og ønske et kursus afholdt i din forening for jeres undervisere eller for undervisere i jeres lokalområde.

LANDSMØDEAVIS 2016

INDHOLD

10 Ikke alt skal måles og vejes

Formandens mundtlige beretning.

12 Fotoreportage

Stemmingsbilleder fra landsmødet.

14 Fællesskab og synlighed

Dette års landsmøde havde fokus på store og små fællesskaber og synlighed lokalt, kommunalt og nationalt

15 Inspiration fra forening til forening

Fem foreninger præsenterede, hvad de i deres forening er stolte af.

16 Vox pop

Tre deltagere og deres mening om deres første landsmøde.

17 Den nye styrelse

Foras styrelse fik nye medlemmer.

Ikke alt skal måles og vejes

I stigende grad kommer alt til at handle om tingenes økonomiske udbytte. I Fora har vi fokus på andre værdier. Vi mener ikke, at alt skal kunne måles og vejes.

Vi lever i en tid, hvor der i stigende grad fokuseres på udbytte. Alt skal kunne vejes og måles, og vi skal kunne argumentere for, hvilken "nytte" vi egentlig giver for de penge, vi modtager i støtte. Alt skal vurderes på, om det er rentabelt. Jeg synes, folkeoplysningen har en vigtig rolle at spille som modpol til det.

Folkeoplysningen bygger på andre værdier. Vi har et andet fokus. Vi har fokus på værdier som fællesskab.

Fokus på læring og udvikling i samvær med andre. Det er vigtigt at holde fast i. Vores kurser er ikke profitorienterede og derfor kan vi tillade os at have et andet fokus, og det er vigtigt at huske, at læring og udvikling i fællesskab er folkeoplysningens DNA. Det er her, vi adskiller os fra de profitorienterede kurser, der i vid udstrækning retter sig mod den enkelte og den enkeltes behov.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsendte i slutningen af sidste år en vejledning til landets 98 kommuner, og for at få dem til at undgå, at den støtte de giver til fitness- og danseundervisning forvrider konkurrencen til de kommercielle danse- og fitnesscentre. Vejledningen er udformet, fordi Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ønsker, at kommunerne tager konkurrencehensyn i betragtning, når de yder støtte til folkeoplysende foreninger, der udbyder kurser i fitness og dans.

De synes simpelthen, at vi udøver unfair konkurrence. Men den her vejledning er i bund og grund en trussel mod hele ideen om foreningsmodellen og den frie folkeoplysning. Det samme mener Per Paludan Hansen, formand for Dansk folkeoplysnings Samråd. Kommunerne følger folkeoplysningsloven, når de støtter fitness og dans i aftenskolen, men som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skriver i vejledningen: "Offentlig støtte, der er lovlig, er ikke nødvendigvis fornuftig".

Men det ER da fornuftigt at støtte vores aktiviteter i aftenskolerne. Også vores dans og fitness-hold, for vi tilbyder ikke det samme, som de gør i centrene. Skal alting kunne betale sig? Skal alt kunne vejes og måles? Hvad nu hvis nytten er, at vi har det skidesjovt, og vi griner højt

og hæmningsløst sammen, når vi mødes og strikker, når vi dyrker gymnastik, når vi drikker kaffe i pausen, når vi går til italiensk? Hvilket regneark inde i kommunen eller finansministeriet kan man skrive det ind i? Hvad nu hvis argumenterne for det, vi laver, ikke altid kan forklares i et meget rationelt, funktions- og nyttepræget sprog? Hvad nu hvis vi har brug for at tale om æstetik, sanselighed og socialt samvær?

Jeg har en veninde. Hun er arkitekt. Når hun sidder til store byggemøder, hvor budgetterne skal rettes til, fordi alting jo ofte bliver dyrere, end man havde regnet med, så hører hun gang på gang bygherre sige, at "hvis jeg skal vælge mellem æstetik og funktion, så vælger jeg ALTID FUNKTION" og alle entreprenørerne rundt om bordet nikker og er enige.

Min veninde – arkitekten – fortæller, at hun mangler sprog til at forklare, hvorfor æstetik er vigtig. Hvorfor funktion ikke naturligt altid trumfer æstetik. Hvad det gør ved mennesker, at man omgiver sig med noget smukt eller personligt.

Jeg har tænkt meget over, hvad min veninde oplever. Fordi jeg selv oplever, at det er svært at argumentere for, hvorfor kunst og kultur og folkeoplysning er så vigtig for det, vi med et fint ord kalder sammenhængskraft i Danmark.

For mig betyder sammenhængskraft, at vi på trods af, at vi er forskellige, at vi bor forskellige steder, at vi arbejder med noget forskelligt, at vi tjener noget forskelligt, at vi tror på noget forskelligt, alligevel har noget, som binder os sammen.

Og de fleste ting, som vi nævner, når vi bliver spurgt om, hvad det så er – hvad det er, vi er fælles om, og som knytter os sammen som dansk folk, så er det stort set kultur og folkeoplysning det hele. Det er vores sprog, det er HC Andersen, det er den lokale Brugs, det er vores foreningsliv, det er, at vi sender vores børn på efterskoler, det er Danmarks Radio osv. Det er alt det, der er udover nytte og udover alt det, der kan måles og vejes. Det er de små og store fællesskaber, vi indgår i.

I det forgange år har vi i Foras foreninger set mange fantastiske eksempler på god folkeoplysning. Vi har foreninger som arbejder med, at skabe nyt ud af gammelt; vi har foreninger, der bygger bro mellem flygtninge og det danske samfund ved at invitere til fodboldkamp; vi har foreninger på nogle af de danske småøer, som med deres foreningsaktiviteter formår at skabe aktivitet og sammenhold i deres lille lokalområde; vi har foreninger, der samarbejder med den lokale skole og er med til at skabe ny energi i folkeskolen; vi har foreninger, der formår at tiltrække og fastholde aktive folk og viderefører den kulturarv husflid er; og vi har i Fora mange, mange flere gode eksempler på, hvor meget fedt, der foregår derude i folkeoplysningens navn.

Jeg ønsker for Fora, at vi er med til og stolte af at videreføre en tradition, der handler om at skabe rammer, så mennesker kan mødes og blive klogere i hinandens selskab. At de mødes og samtaler. At de ser andre, og selv bliver set.

I foreningerne, på aftenskolen og i daghøjskolen tilbyder vi mere end muligheden for faglig dygtiggørelse og læring.

Vi tilbyder også noget af alt det, der virkelig betyder noget i et menneskeliv. Vi tilbyder muligheden for socialt samvær, og det betyder noget for vores livskvalitet, for vores sundhed, for vores levetid og livsglæde. Det er svært at måle værdien af to helt tilfældige deltagers samtale tirsdag aften, når de mødes til patchworkaften i kroner og øre, eller hvilken nytte fx "Karls" deltagelse i trædrejning har for samfundet. I konkurrencesamfundet, kan det være svært at argumentere for støtte uden at kunne vise målbare resultater eller tal på, hvor fornuftigt, det er at støtte den folkeoplysning, der giver indhold i deltagernes og tusinde af andre danskeres liv.

Sådan er det med mange af de elementer, der udgør folkeoplysningen, men det GØR dem ikke mindre værdifulde. Ikke set med mine øjne. Det er bare andre værdier. Og for MIG er det de vigtigste. Tak for alt det I gør. Både ude i foreningerne og på sekretariatet. Tak fordi I er med til at skabe sammenhængskraft i Danmark. Og tak for samarbejdet det seneste år. Jeg glæder mig til et år mere. ■

Når vi samles

Fotoreportage fra Foras landsmøde

Foto af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Fællesskab og synlighed

Landsmøde 2016 blev en intensiv og inspirerende rejse ind i fællesskabers betydning og om, hvordan de fællesskaber, vi tilbyder, kan blive mere synlige.

Af Marlene Berth Nielsen, udviklingskonsulent i Fora

Under overskriften fællesskab og synlighed var 100 mennesker fra Foras medlemsforeninger landet over samlet i Viborg til landsmøde 2016. Traditionen tro stod søndagen i det formelle landsmødes tegn, mens lørdagen bød på viden, inspiration, erfaringsudveksling og hygge om aftenen. Og efter evalueringerne at tro var det en overordentlig god cocktail.

Fællesskaber er afgørende

Vi er meget forskellige i Fora – det siger vi i hvert fald! Der er meget store og meget små foreninger. Der er fagspecifikke foreninger og traditionelle aftenskoler. Der er gamle og der er nye. Men én ting er stensikkert, og det er, at vi alle ønsker at skabe fællesskaber, at skabe rammerne for fællesskaber, rammerne for at folk kan mødes og dele viden, synspunkter, kunnen. Vi tror på, at fællesskabet er kernen! Og det gør vi ret i, fortalte en engageret og indigneret Karen Lumholt. Helt grundlæggende kan foreningerne komme til at spille en afgørende rolle ved netop at dyrke det at være ramme om de personlige relationer. Men vi skal være åbne over for måske at gøre det på andre måder. Og vi skal påtage os det samfundsansvar, som Karen mener, der er brug for, i en revitalisering af fællesskabets betydning. Karen er formand for tænketanken Cura og har skrevet klummen til dette Magasin på baggrund af hendes oplæg på landsmødet.

Ringe synlighed politisk

Tiden hvor det stille liv var det gode liv for foreningerne er forbi. En ny undersøgelse gennemført af Fritid og Samfund sætter spot på den ringe synlighed, aftenskolerne har i den kommunalpolitiske hverdag og virkelighed. Undersøgelsen konstaterer, at aftenskoleområdet generelt er dårligt beskrevet i de kommunale folkeoplysningspolitikker, at der stort set ingen visioner findes om, hvordan aftenskolen kan udvikles, og at aftenskoleområdet sjældent indtænkes i løsningen

af nye kommunale opgaver. Hans Stavnsager, seniorkonsulent i Center for frivilligt socialt arbejde, var inviteret til landsmødet for at give os input til, hvordan vi kan få bugt med den manglende synlighed i kommunerne.

Udgift under radaren

Grundlæggende handler det for foreningerne om at blive mere bevidste om, at det har og fremover vil få en afgørende betydning for områdets udvikling, om vi har den fornødne synlighed eller ej. Hans Stavnsager er selv kommunalpolitiker og mindede os om, at kommunerne er udsat for nogle behårede sparrekrafter og økonomiske prioriteringer. Og de letteste steder er sparre er på de områder, der enten ikke anses for at være nødvendige eller befinder sig "under radaren". Sat lidt på spidsen ridsede Hans aftenskolens position op set fra kommunalt synspunkt: Den er "nice-to-have ... ikke need-to-have". Den er et tilbud til de ældre, velfungerende og veluddannede. Den er ikke særligt lokalt forankret. Og den er en udgift!

Spil ind til kommunen

Rådene til os er, at vi skal begynde at gøre meget mere opmærksomme på os selv og vise, at vi har betydning lokalt, at vi er et aktiv for kommunens borgere, og at vi er villige til at lave samskabelse (det nye hotte ord i kommunerne) med kommunen.

"Først og fremmest skal I finde ud af, hvilken rolle I vil spille. Dernæst skal I lade være med kun at tale om problemer men i stedet investere i positive relationer. Sidst men ikke mindst: Hvis I tager ansvar, så sørg for at tage det ansvar og følg tingene helt til dørs," fastslog Hans Stavnsager.

Ser borgerne os

Hvis arbejdet med synlighed på det politiske niveau rummer visse udfordringer, så har mange foreninger temmelig godt styr på synlighed over for borgerne – vores

nuværende og kommende kursister. Men der kommer hele tiden nye muligheder til, og vi kan hele tiden arbejde med at blive skarpere i vores markedsføring. Landsmødet havde fire workshops om forskellige typer markedsføring. Facebook er et godt sted til at loyalitetsopbygge og til at vise, hvad foreningen kan. Nyhedsbreve er gode til noget af det samme, men her kan man gøre det mere målgrupperettet. Pressemeddelelser kan opfattes som "gratis" markedsføring, der fortæller en god historie om foreningen. Og endelig kan man ved at arbejde med personaer målrette foreningens arbejde med både udvikling af aktiviteter og markedsføringen af dem.

Vel mødt til næste år

Efter en intens videns- og inspirationsdag blev der serveret lækker middag om aftenen. Og mens tonerne fra Viborg-orkesteret Det herligste lille orkester forstummede, således gjorde også snakken fra de 100 mennesker, der stille forsvandt langs søen og over vejen for at komme i seng.

Vel mødt igen til næste års landsmøde på Hotel Svendborg den 6. – 7. maj. 2017 ■

LANDSMØDE 2016

Udover oplæg var der i år workshops i Facebook, lokalpresse-brug, målgruppetænkning i forhold til salg af kurser og brug af nyhedsbreve.

Find slides på Foras intranet: www.fora.dk/login

Karen Lumholt har skrevet klummen til dette nummer af Fora Magasinet.

Det er vi stolte af

Fem foreninger præsenterede, hvad de er mest stolte af, når de laver folkeoplysning.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Fem forskellige foreninger var inviteret til en snak om, hvad det folkeoplysende i deres egen forening er; hvad de hver især er stolte af; hvordan folkeoplysningen ser ud hos dem, og hvad kernen i deres forening er.

Skolen for Kreativ Fritid i Viborg var en af de foreninger, der ved hjælp af udvalgte fotos skulle vise og fortælle de fremmødte til landsmødet, hvad de i deres forening er stolte af, og hvornår folkeoplysningen er bedst hos dem.

"Vi har en stor stab af dygtige og engagerede instruktører, en bred vifte af tilbud som spænder vidt. Folkeoplysningen optræder sideløbende på alle håndværksfagene, hvor rigtig mange emner dukker

op og debatteres. Folk fra forskellige samfundslag mødes om fælles interesse for faget og får dermed indsigt i hinandens verdener," fortalte Kirsten Hansen som er skoleleder på skolen.

I Lemvig Husflid føler de blandt andet stolthed over deres seneste projekt "Strik i lange baner", som blev gjort muligt i samarbejde med Fora, Lemvig Kommune, Integrationsforeningen og Jobcentret.

"Det gør os særligt stolte, når vores aktiviteter efterspørges af andre eksempelvis Turistforeningen, handelsstanden og samarbejdspartnere," fortalte Anne-Marie Sand, formand for Lemvig Husflid.

Hos Midtfyns Husflid har de en bred målgruppe, og der er plads til alle i foreningen, fortalte bestyrelsesmedlem Karoline Schjerning Friis:

"Vi er særligt stolte af at være blevet kåret som årets forening i vores kommune. Vi oplever anerkendelse og opbakning, blandt samarbejdspartnere, kommune og ikke mindst i lokalsamfundet. Vi rummer alt, lige fra Ole Bornedal 1864 med 30 deltagere til Chris McDonald U-Turn med 700 deltagere. Vores værdisæt baserer sig på socialt ansvar og fællesskab og så er det vigtigt for Midtfyns Husflid, at vi ikke vil eller skal være den sidste generation af husflidsfolk. Vores mål er ikke at være de største, men de bedste. Alt i alt: Vi vil dig noget, og vi spænder vidt." ■

INSPIRATIONSPANELET BESTOD AF

Michael Sanvig, skoleleder på stor aftenskole i Odense med stærk musikprofil, 1748

Karoline Schjerning Friis, bestyrelsesmedlem i Midtfyns Husflid. Fremadstormende husflidsforening på Fyn, blev kåret som årets forening af kommunen

Anne-Marie Sand, formand for Lemvig Husflid. En af Foras midste foreninger men med et tilsvarende engagement.

Kirsten Hansen, skoleleder på Skolen for Kreativ Fritid, Viborg. Landets største husflidsskole med god fremgang.

Morten Sørensen, afdelingsleder for daghøjskolen. FOKUS Folkeoplysning. FOKUS Folkeoplysning består af en aftenskole og en daghøjskole. De fungerer begge som socialøkonomiske virksomheder.

Første landsmøde

Det fik de ud af deres første landsmøde

Navn: Søren Mortensen
Forening: FOKUS
Folkeoplysning, Aalborg

? Hvad fik du ud af landmødet

! Inspiration til udvikling af folkeoplysningen i FOKUS-regi samt hvordan vi som medlemsskole kan bruge Fora.

? Det mest interessante for dig

! Lørdagens oplæg var inspirerende, workshop var lærerige og det formelle landsmøde gav mig et bedre indblik i oplysningsforbundet Fora.

? Fik du kendskab til Fora-foreninger, du ikke kendte i forvejen

! Jeg kommer fra daghøjskoleverden og fik på landsmødet i den grad kendskab til den mangfoldighed af foreninger, som findes i Fora regi.

Navn: Bjørn Svejstrup
Forening: Holbo Herreds
Væverforening

? Hvad fik du ud af landsmødet

! Først og fremmes workshop og kontakten til andre husflids foreninger.

? Det mest interessante for dig

! Det var klart workshop og oplæg.

? Fik du kendskab Fora-foreninger, du ikke kendte i forvejen

! Ja, jeg gjorde og det gav mig indsigt i, hvordan andre husflidsforeninger fungerer.

Navn: Janne Böhlers
Forening: FO Kolding

? Hvad fik du ud af landsmødet

! Vi kan altid bruge inspiration fra alle de andre foreninger samt oplægsholderne, om hvordan vi når bedst ud til folk i lige den målgruppe, som vi ønsker at ramme. Oplægget af Hans Stavnsager "Fra usynlig til synlig plet" var meget inspirerende og helt klart noget, vi kan bruge til at tænke over, hvordan vi vil lægges mærke til. Workshoppen fik os til at se nye vinkler inden for historier, så man kan få et budskab frem.

? Det mest interessante

! Jeg tror, at workshoppen (brug lokalpressen) var det, jeg fik mest ud af, i forhold til hvordan jeg er engageret i Fora. Selvfølgelig har det også en stor betydning, om man er med til det formelle landsmøde eller ej, for om man kan komme frem med sine egne holdninger.

Foras styrelse 2016

Styrelsesmedlemmer

- Formand Marlene Borst Hansen, Fora Hvidovre
- Næstformand Hans Grishauge, Fora København og Fora Hvidovre
- Bent Kroghly, Fora København
- Chris McKay, Nykøbing F. Aftenskoler
- Rut Jørgensen, Visborg Husflid
- Györgyi Csato, Ishøj Daghøjskole
- Annette Højmann Kristensen, FOKUS Folkeoplysning
- Lissi Kjær Christensen, Hedens Husflid
- Hjalde Holm, 1748
- Finn Glibstrup, Oksbøl Husflidsforening
- Alexandra Popa, Fora Hvidovre
- Karoline Friis, Midtfyns Husflid
- Anna Kolind, Radikale Venstre
- Pernille Roth, FO-Aarhus

Suppleanter:

- Lise Steenberg-Hansen, Vestfyns Husflid
- Elinor Harder, FO Svendborg

Nye medlemmer

Alexandra Popa, Fora Hvidovre
Alexandra kommer oprindeligt fra Rumænien, har videreuddannet sig i Danmark og er optaget af folkeoplysningens udsyn til resten af verden. Alexandra har bl.a. arbejdet med integrationsaktiviteter i Fora Hvidovre. .

Karoline Schjerning Friis, Midtfyns Husflid

Karoline er nyuddannet kandidat. Karoline er vokset op i husflidsverdenen og har derfor både kendskab til den akademiske og håndværksmæssige verden. Karoline sidder i bestyrelsen for Midtfyns Husflid.

Lise Steenberg-Hansen, Vestfyns Husflid

Lise stillede op som suppleant, for at forskellige aftenskoler er bredt repræsenteret i styrelsen. Lise er uddannet fritidspædagog og har en bred pædagogisk erfaring. Kreativitet er vigtigt for Lise.

LANDSMØDEAVIS

Målgrupper & synlighed

Aftenskolerne spiller en væsentlig rolle for mange mennesker, men er udfordret på både aktivitet, målgruppe og markedsføring. Det kalder på nytænkning og handling.

Af Marlene Berth Nielsen, udviklingskonsulent i Fora

Aftenskolerne er særligt stærke på læring og faglig udvikling sammenlignet med andre regi, fx andre typer foreninger, det private marked og "gør det selv-området". Det blev konstateret på en konference arrangeret af VIFO (Videnscenter for folkeoplysning), som jeg for nylig deltog i. På konferencen blev en række nyere undersøgelser af aftenskolerne fremlagt og debatteret. Dagen gav anledning til både kritiske overvejelser og positive perspektiver.

Kend dem der ikke kommer

Når det handler om vores brede og "almindelige" tilbud til den voksne befolkning, ved vi godt, at vi har rigtig godt fat i de (vel)uddannede kvinder over 60 år, og at de er forholdsvis loyale. De er vores kernemålgruppe. Men der ligger et stort uudnyttet potentiale i resten af befolkningen. Det peger Henriette Bjerrum, der er chefanalytiker på VIFO, på. Halvdelen af de borgere, der ikke går på aftenskole, har faktisk gået der tidligere. Og af dem, der aldrig har gået på aftenskole, har 42 pct. faktisk overvejet det!

Det er vigtigt at kende sin målgruppe på hver enkelt aftenskole. Men det er mindst ligeså vigtigt at have en fornemmelse for dem, vi ikke ser i aftenskolen. Hvorfor kommer de ikke? Og hvorfor kommer nogle kun til et enkelt kursus? Hvad er det, der gør, at de ikke kommer igen? Når vi kan svare på sådanne spørgsmål,

kan vi meget bedre planlægge både aktiviteter, tidspunkt og markedsføring i håbet om at favne nye deltagere.

At gøre en forskel

Når det handler om helt nye målgrupper i folkeoplysningen ser Henriette Bjerrum også nogle muligheder for aftenskolerne. Med aftenskolernes særlige frihed, fleksibilitet, aktivitet og måde at gøre tingene på, har vi rigtig gode muligheder for at spille en afgørende samfundsmæssig og menneskelig rolle for nye målgrupper, hvoraf nogle har særlige udfordringer. En nyere undersøgelse foretaget af VIFO viser, at aftenskolerne kan spille en afgørende positiv rolle i forhold til psykisk sårbare mennesker. Det er en målgruppe, aftenskoler landet over kunne gøre meget mere for. Men herudover fremhæver Henriette Bjerrum andre målgrupper, som aftenskolen kan arbejde mere specifikt med: Unge kvinder, hvor mange føler sig ensomme, er usikre og/eller har lavt selvværd, tilbud til mænd generelt, tilbud på tværs af generationer – børn og voksne sammen. Men arbejdet med at inkludere nye grupper i aftenskolen kræver, at den enkelte aftenskole ønsker at gøre en forskel for den pågældende målgruppe, og dermed er villige til at tage de nødvendige og arbejdssomme skridt, der adskiller sig fra at planlægge undervisningstilbud til vores vante målgruppe.

Nye muligheder med manuelle fag

Det er velkendt at aftenskolerne ligger i hård konkurrence med både det frivillige område på den ene side og det private marked på den anden side. Henriette Bjerrum konstaterer imidlertid to interessante ting fra VIFO-undersøgelsen: Bevægelsesområdet klarer sig faktisk godt og er i fremgang trods massiv konkurrence fra private udbydere. Det manuelle område, hvor aftenskolerne ellers stort set har monopol, er i tilbagegang. Falder aftenskolen lidt i søvn, fordi vi er vant til at have monopol?, spørger hun lidt polemisk. Konstateringen kan i hvert fald kalde på en ny og anderledes markedsføring af, hvad aftenskolerne kan på det manuelle område. Hvis vi åbner aviser, blade og tv, er der ingen tvivl om, at der er flere store samfundsmæssige tendenser at læne sig op af, når den enkelte skole skal markedsføre sine manuelle kurser: Bæredygtighed og genbrug som blev behandlet i sidste nummer af Fora Magasinet. "Gør det selv" og "Skab det selv". Det første hentyder måske mest til forskelligartede reparationer, mens det andet hentyder til livsstil og identitet. Aftenskolerne har mulighed for at tale direkte til det moderne menneske, der gerne vil skabe sine brugsgenstande selv.

VÆRKTØJER DER LØFTER UNDERVISNINGEN

Digitale værktøjer kan være en stor gevinst for undervisningen. Brugt rigtigt kan deltagerne nå både længere og dybere ind i stoffet end ellers og bruge mere undervisningstid på det gode folkeoplysende samvær mens øvelserne terpes hjemme.

Af Martin Thirstrup Hansen, kommunikationskonsulent i DOF

Marc trykker på optageknappen på sin smartphone og filmer sig selv, mens han spiller en teknisk krævende akkord. Det tager et halvt minut, og straks han er færdig, lægger han den ud på holdets fælles mappe i fildelingssystemet Dropbox – igen via smartphonen. Så retter han igen opmærksomheden på holdet, der sidder og øver: ”Nu har jeg lagt den i fællesfolderen med navnet ’Højrehåndsrhythme’. Så kan I se den, når I kommer hjem.”

Det er blot et enkelt eksempel på, hvordan musikunderviser på Rytmask Center, Marc Ekelund, bruger forskellige digitale værktøjer i sin undervisning. Det falder ham helt naturligt, for det letter både læringen og hans arbejdsbyrde: ”Hele motoren i aftenskolen er jo, at vi er sammen. Når kursisterne kommer hjem, er vi ikke sammen mere. Og så savner de det lydbillede, og derfor har det været en fordel at kunne optage det. Mange optager også det, vi spiller sammen, på deres egen telefon, og så kan de øve til det, når de kommer hjem. Jeg kan mærke, at når vi mødes næste gang, så er de kommet meget længere.”

Forskellige fag

Marc Ekelund var blot en af superbrugerne i projektet Den Digitale Underviser. Projektet var et samarbejde mellem de fem landsdækkende oplysningsforbund og Daghøjskoleforeningen. Målet har været at få flere undervisere til at benytte digitale værktøjer i deres undervisning – ud fra en grundtanke om, at det beriger og giver nye muligheder.

Projektets superbrugere har medvirket til udvikling af inspirationsmateriale og er valgt, fordi de har formået at integrere digitale værktøjer i deres undervisning. Superbrugernes fag har dækket over musik, sprogundervisning, ordblindeundervisning, filtning og bevægelse. Med andre ord kan stort set alle fag have glæde af digitale værktøjer.

En ny tilgang

I tidligere lignende projekter har omdrejningspunktet i høj grad været at lave fine it-systemer og platforme for at kunne lave fjernundervisning. Men det har vist sig svært at brede ud og give liv. Nye tekniske muligheder og løsninger forblinder nogle gange. Man forelskes i den tekniske

løsning og ”glemmer lidt” hvorfor den skal bruges. Udgangspunktet for projektet Den digitale Underviser har været at bygge på de redskaber og erfaringer, der er blandt nogle af de aftenskoleundervisere, der allerede bruger digital læring i deres undervisning. Disse undervisere har selv og uden ekstern hjælp fundet frem til værktøjer og metoder, der har givet mening for dem og deres deltagere. De bruger digitale hjælpemidler, fordi det giver værdi til deres undervisning og for deres deltagere. Det er det, der skal være udgangspunktet for enhver god undervisning – værdien for undervisningen og for deltagerne.

Måske handler det blot om at se nogle muligheder, så man som underviser selv finder vej i det digitale landskab. Udgangspunktet for projektet Den Digitale Underviser har i al fald været at skabe materiale og et forum, hvor dette kan understøttes. Når lysten, motivationen eller ideen til at bruge noget digitalt i sin undervisning opstår, så skal hjælpen og inspirationen være tilgængelig og fleksibel.

Målet har været at motivere og inspirere undviserne – og dele god baggrundsviden og erfaringer. Derfor har projektet også truffet nogle valg omkring målgruppen. Den alt for teknologiforskrækkede underviser er valgt fra til fordel for dem, der har lidt mere mod på selv at prøve sig frem. Det betyder også, at der i første omgang ikke er så meget instruktion – og så alligevel.

En masse videoer

Projektets slutprodukt er hjemmesiden www.dendigitaleunderviser.dk. Her kan undervisere finde inspiration til at prøve digitale værktøjer af – og få tips og tricks til, hvordan man gør. Sides bærende element er tre videoer, der giver en generel introduktion til digitale værktøjer i aftenskoleundervisningen. Disse videoer er flot produceret og kan deles via nettet – eller vises til lærermøder.

Desuden er der en række mere primitive instruktionsvideoer, der forklarer mere praktisk omkring en række værktøjer. Der er indtil videre film om at optage og bruge videoer, om Facebook, om fildelingssystemet Dropbox og markedsføring på sociale medier. Men planen er, at denne samling af instruktioner løbende udvides

– blandt andet med input fra undervisere, der selv laver nye videoer. For håbet er, at mange flere undervisere ser nye muligheder for at udvikle aftenskolen. Det giver en masse til et aftenskolehold, og det gør underviserens arbejde nemmere. For som Marc Ekelund siger:

”Det er for eksempel meget lettere at optage en rytme, end at skulle forklare den på skrift. De digitale værktøjer sparer mig for en masse tid. Og jeg synes selv, det er meget sjovere ... fordi det, der var før, det er der stadig, men der er bare blevet tilført nogle nye dimensioner.” ■

PROJEKTET

Den Digitale Underviser er et projektsamarbejde mellem de fem landsdækkende oplysningsforbund, Fora, AOF, LOF, FOF, DOF samt Daghøjskoleforeningen. Hver organisation har haft fire undervisere med på et seminar om digital læring, hvor materialerne blandt andet er blevet præsenteret.

Projektet er støttet af Kulturministeriets puljemidler til udvikling og omstilling af den lokale folkeoplysning, administreret af Dansk Folkeoplysnings Samråd.

TILBYD ET SEMINAR

Fortæl om Den Digitale Underviser til dine undervisere! Præsenter hjemmesiden for dem – eller brug videoerne, når du holder lærermøder. Projektet gennemfører 2 seminarer for undervisere. Det foregår den 10. september i Roskilde og den 8. oktober i Aarhus. Begge dage fra kl. 10 - 14.

Kontakt Marlene Berth Nielsen, hvis du har en eller flere undervisere, der gerne vil med. Fora kommer også gerne ud og laver oplæg på fx lærermøder. Kontakt Marlene Berth Nielsen for flere informationer marlene@fora.dk eller på tlf. 33 93 00 96.

Stor debatter om aktuelt emne

Fora var endnu en gang til stede på Folkemødet i Allinge og demonstrerede, hvad folkeoplysningen kan: Sætte aktuelle emner til debat. *Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora. Fotos af Gitte Falkenberg, DFS*

I år satte Fora voldtægt til debat på Folkemødet på Bornholm. I debatpanelet sad formand for Den Danske Dommerforening - Mikael Sjöberg; politisk rådgiver i Amnesty International Danmark - Stinne Bech; forsker fra KU - Trine Baumbach; næstformand i SF - Signe Munk; MF for Enhedslisten - Nikolaj Villumsen og MF for Dansk Folkeparti - Pernille Bendixen.

Panelet diskuterede blandt andet om vores straffelov fungerer, som den skal i voldtægtssager; hvad vi kan gøre ved den lave anmeldelsesprocent og om vi bør se nærmere på kvindesynet.

"Det er vigtigt at debattere voldtægt i offentligheden, fordi vi har så store udfordringer med den kultur, der er omkring kvinder, som er ofre for voldtægt. Vi har brug for at flytte skyld fra kvinden og over på gerningsmanden. Og vi har brug for at bryde tabu'er. Det gør vi kun ved at tale om voldtægt," udtalte Næstformand for Socialistisk Folkeparti, Signe Munk.

Også Pernille Bendixen fra Dansk Folkeparti var enig i, at tabuet skal brydes:

"Det vigtige i at tage debatten er, at det kan være meget tabubelagt for den, der har været udsat for det. Det er derfor vigtigt, at man får slået helt fast, at man aldrig selv kan være skyld i en voldtægt. Desuden er det meget vigtigt, at vi får gjort alt, hvad vi kan gøre for at skærme offeret for yderligere nedværdigende behandling, eksempelvis når der anmeldes og i det videre forløb bagefter. Så er det også vigtigt ifht. vores retsfølelse, at vi får snakket om strafammen og den straf, der gives. Så vi føler, at det også har konsekvenser for gerningsmanden."

Trine Baumbach var en af eksperterne i panelet, og satte særligt fokus på, at der er behov for en ændring af retspraksis:

"Der bliver begået mange voldtægter i Danmark og dermed mange overgreb på kvinder (og enkelte mænd). Mange af disse sager ikke bliver anmeldt, og af

dem, der bliver anmeldt, bliver kun få dømt. Den lave domfældelsesprocent har igen konsekvenser for anmeldelsesprocenten – og dermed er der tale om ond cirkel. Hertil kommer, at lovgivningen og retspraksis ikke er indrettet eller bliver anvendt i overensstemmelse med samfundets værdier og kvinders/menneskers ret til personlig integritet og personlig frihed."

Det blev en spændende debat, der trods store mængder regn før og under arrangementet, havde pænt fremmøde i Folkeoplysningens telt. ■

FOLKEMØDET 2016

På trods af meget regn blev Danmarks største politiske festival succesfuldt afviklet. I år blev der afholdt omkring 3000 events og knap 100.000 gæstede Folkemødet 2016 i Allinge.

Fra venstre ses Marlene Borst Hansen, Stinne Bech, Trine Baumbach, Mikael Sjöberg, Pernille Bendixen, Signe Munk. Nikolaj Villumsen, som også var en del af panelet, ses desværre ikke på fotoet her.

Foreningen med samfundsrelevans

10% midlerne er et af vores vigtige instrumenter, når vi i foreningerne skal forsøge at realisere den del af vores fine formål, der handler om demokratiforståelse, aktivt medborgerskab og den aktive deltagelse i samfundslivet.

Af Marlene Berth Nielsen, udviklingskonsulent i Fora

10% puljen kan fejre 15 års fødselsdag i år. Første gang vi i foreningerne fik mulighed for at lave debatskabende aktiviteter var i 2001. I menneskeår er debatmidlerne en teenager. Uvoren, farlig, fantastisk, kreativ. Godt på vej i sin udvikling fra barn til voksen med pletsud og fejlskud, med glæde og frustration og med troen på, at de uanede muligheder, der står åbne, vil føre én på rette vej til voksenlivet. I hundear er den en efterhånden gammel dreng, der får lov at ligge i sin kurv og sove indtil den sover helt ind. Og det indfanger nok meget godt yderpointerne i foreningernes forhold til debatmidlerne. Nogle elsker dem, fordi det er her foreningerne viser samfundssind og samfundsansvar. Andre ønsker den hen hvor peberet gror, fordi den er besværlig eller måske snarere, at det er besværligt at skulle finde på et debatarrangement. Atter andre klager over, at midlerne er så få, og at man ikke kan lave en ordentlig aktivitet for dem.

Skal vi og kan vi?

10% midlerne er øremærket debataktiviteter. Hvis ikke de anvendes til dette formål, skal de sendes tilbage til kommunen. Vi pålægges ikke meget i folkeoplysningen – faktisk har vi nogle helt fantastiske frihedsrettigheder. Men vi pålægges altså at realisere en lille del af de modtagne offentlige midler til debat – et vel temmelig rimeligt pålæg, når vi skeler til det formål med vores virksomhed, som vi skal forsøge at efterleve.

Cirka halvdelen af Foras foreninger bruger deres 10% midler og laver hvert år et eller flere debatarrangementer, der tiltrækker alt fra over 100 deltagere til 10-15 stykker. Den halvdel af foreningerne, der ikke laver debatarrangementer, er typisk de helt små foreninger, hvis 10% pulje er meget lille. Dog er flere mindre foreninger begyndt at bruge muligheden for at gemme debatmidlerne fra et år til næste, så man hvert andet år har lidt flere penge at gøre godt med.

Når vi taler sammen

I den tid puljen har eksisteret har flere og flere af vores foreninger fået greb om debatpuljen, og hvad den kan bruges til. Og det er ikke småting! Gennem tiden har arrangementerne handlet om menneskeliv og samfundsliv, om globale udfordringer og lokale udfordringer, om politiske temaer og faglige temaer. Alt sammen kan rammes ind af det ønske, der i sin tid lå bag indførelsen af puljen, og som FO Aarhus har gjort til sit slogan: "at gøre væsentlige emner til samtalestof". Og lige her rammes der plet i forhold til, hvad det hele handler om!

Flere skal med

Om man i foreningen laver debatarrangementer eller ej handler nemlig ikke kun om økonomi, om hvorvidt man kan eller ej. Det handler også om at ville, at turde og om at tage ansvar for, at vi lokalt rundt om i landet har mulighed for at snakke sammen, at blive klogere på noget, få

flere perspektiver på en sag eller et emne og opnå større forståelse mellem dem og med dem, vi deler samfund med. Man behøver ikke lave arrangementer om store politiske spørgsmål. Man kan tage udgangspunkt i sit lokalsamfund eller i et spændende fag. Der er altid noget, der har fællesskabets interesse, og som vi bør tage ansvar for at sætte om ikke til debat, så til samtale! Det er en væsentlig opgave for foreningerne alene eller sammen med andre, at skabe rammerne for at vi alle i fællesskab kan snakke sammen om noget, der berører os. ■

SAMARBEJDE OM 10%

> Vær selv opsøgende.

Opsøg andre organisationer, foreninger eller oplysningsforbund og hør, om I skal samarbejde om et arrangement.

> Inviter andre indenfor.

Meld ud i lokalområdet, på jeres Facebook og hjemmeside, at I har debatmidler til rådighed, som I gerne vil samarbejde med andre om at bruge.

> Nye målgrupper. Henvend jer til kursister, elever på ungdomsuddannelser eller andre unge og spørg om ikke de har lyst at lave et debatarrangement for jeres midler.

ET NYT OG BEDRE FORAWEB

Henover sommeren strammer vi Umbraco-nøglen og opdaterer til en ny version af ForaWeb. Det betyder nye fordele for din forening og et bedre hjemmesidesystem.

Af Peter Koefod Brix, IT-konsulent i Fora

Det er blevet høje tid at få opgraderet systemet, mange af jer sikkert kender som "ForaWeb", nemlig Umbraco. Der er sket en masse på udviklingsfronten, og vores ForaWeb trænger til at følge med og blive opdateret til den nyeste version af Umbraco. Så kan Foras foreninger drage nytte af den nye udvikling.

Det er blandt andet blevet meget nemmere at arbejde med billeder i den nye version, og brugergrænsefladen er blevet gjort mere intuitiv at arbejde med. Opdateringen betyder ikke ændringer for eksisterende hjemmesider i ForaWeb. Din forenings hjemmeside vil altså ligne sig selv, når den besøges på internettet. Indholdsmæssigt vil der ske små forandringer i mulighederne for kursusvisning fra DOFO.

Vi arbejder på en opdatering af kursusvisningen med visning af katalog fra DOFO

i øjeblikket. Det vil blandt andet medføre optimering til visning på mobiltelefoner, som bliver flittigt brugt til at købe kurser i dag.

På sigt vil vi arbejde med at udvikle nye og nemmere skabeloner i systemet. De skal gøre det nemmere at få en professionelt-udseende hjemmeside i en håndevending.

Som noget nyt bliver hjælpematerialer i form af manual og sidenhen små videoklip med tips til ForaWeb lagt direkte ind i systemet. På den måde har man hjælpen lige ved hånden.

Opdateringen betyder også, at det er nødvendigt at starte på en frisk i forhold til at oprette nye login til ForaWeb. Vi skal altså registrere alle Foras foreningers webmastere, skoleledere og bestyrelsesmedlemmer, der har brug for adgang til at redigere på jeres hjemmeside.

Derfor er der sendt en mail til alle skoleledere, hvori vi beder jer følge et link til en svar-formular, som skal udfyldes med den eller de personer, der skal have oprettet et login til ForaWeb.

I vil efter sommerferien modtage en mail med jeres login og adressen, I skal logge ind i systemet fra, samt den specifikke dato, hvor det nye system er i luften.

Vi glæder os til at byde jer velkommen i det nye og opdaterede ForaWeb. ■

DRILLER DET?

I er altid velkommen til at kontakte Peter Koefod Brix på peter@fora.dk

Stort&Småt

Nye foreninger i Fora

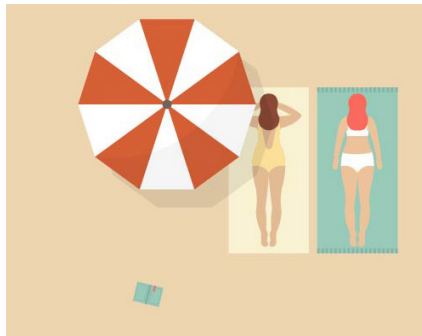
Siden sidst har Fora sagt velkommen til en håndfuld nye medlemsforeninger. Det er daghøjskolerne IDA - Aarhus idrætsdaghøjskole og KBH Foto & Filmskole. Derudover er FO Syd i Billund, Himmerlands Folkemusikskole i Rebild og De Kreative Venner i Frederikshavn blevet optaget som medlemmer. Billund og Frederikshavn Kommune er to nye kommuner, Fora får aktiviteter i. Skovbo Husflid er lukket, men til gengæld har vi kunnet sige goddag til Skovbo Aftenskoleforening som nyt medlem. Skovbo ligger i Køge Kommune. Fora byder alle nye foreninger velkommen til. /HCA

De Dansk Vestindiske Øer

Vil I - og jeres lokale foreninger, skoler m.m. - være med til at markere 100-året for salget af De Dansk Vestindiske Øer? Folketinget har afsat 1 mio. kr. til en søgbar pulje, der støtter aktiviteter i 2017, der handler om Dansk Vestindien og markerer 100-året for salget. Pengene kan søges af foreninger, organisationer, uddannelsesinstitutioner, biblioteker, museer m.fl. Der gives støtte til (lokale) initiativer, der med et folkeoplysende perspektiv laver aktiviteter (debatter, foredrag, kurser, udstillinger, undervisningsforløb m.m.) for den interesserede offentlighed, dvs. personer uden særlig faglig viden om Dansk Vestindien. Der kan søges til to typer projekter: Mindre enkeltstående projekter/aktiviteter, tilskud mellem 10.000-50.000 kr. og større projekter, tilskud mellem 50.000 - 200.000 kr.

Både lokale foreninger/skoler/institutioner og landsorganisationer kan søge puljen. Der er ansøgningsfrist for større projekter den 1. oktober 2016. Læs mere om ansøgningskriterier, frister m.m. på www.pulje.dk/vestindien. Puljen administreres af Dansk Folkeoplysnings Samråd på vegne af Folketingets præsidium. Spørgsmål vedr. puljen stilles til vestindien@pulje.dk /LAL

Sommerferielukket

Foras sekretariat holder ferielukket fra uge 28 til og med den 3. august i uge 31. /MBN

Aftenskolernes Pris

AFTENSKOLERNES PRIS

Der er åbent for tilmeldinger til prisfesten for Aftenskolernes Pris fredag den 23. september i Kulturhuset Hermans i Tivoli Friheden i Aarhus. Det er her, priserne til årets bedste "folkeoplysere" i 2015 skal uddeles. Hvis du gerne vil med, fordi du er nomineret eller bare gerne vil heppe på dem, der er, skal du sende en mail til Henriette på henriette@fora.dk. Fora har 50 pladser, det er gratis at deltage og tilmelding er efter først-til-mølle-princippet. Du kan se både alle indstillinger, de nominerede og programmet for dagen på hjemmesiden www.aftenskolernespris.dk. /HCA

Nomineringer

Aftenskolernes Pris' jury, Hans Stavnsager, Malene Thøgersen og Kurt Smidt, har holdt møde og nomineret tre kandidater til hver af årets priser i de 10 forskellige kategorier. Fora-foreninger er blevet nomineret i de tre af kategorierne: Ullerslev Husflid er nomineret til partnerskabsprisen for deres samarbejde om åben skole med Vibeskolen og Nyborg Kommune, Fokus Folkeoplysning er nomineret til den innovative pris for projektet SeismogrAAfen og til sundhedsprisen for Fokus Fitness i Aalborg Øst, og sammen med FO-Aarhus er FOKUS også nomineret til partnerskabsprisen for samarbejdet om Kafé Fair i Brabrand Boligforening i Aarhus. Fora ønsker tillykke med nomineringerne. Du kan se alle nomineringer på hjemmesiden for Aftenskolernes Pris /HCA

Danmarkskanon

Danmarkskanon er nu åben for forslag. Hvilke samfundsværdier, traditioner eller bevægelser, der har formet os, vil du tage med ind i fremtidens Danmark? Det spørgsmål stiller kulturminister Bertel Haarder nu befolkningen og åbner landsindsamlingen af forslag på www.danmarkskanon.dk. Har I et godt forslag, så send det til Kulturministeriet via ovenstående hjemmeside. /LAL

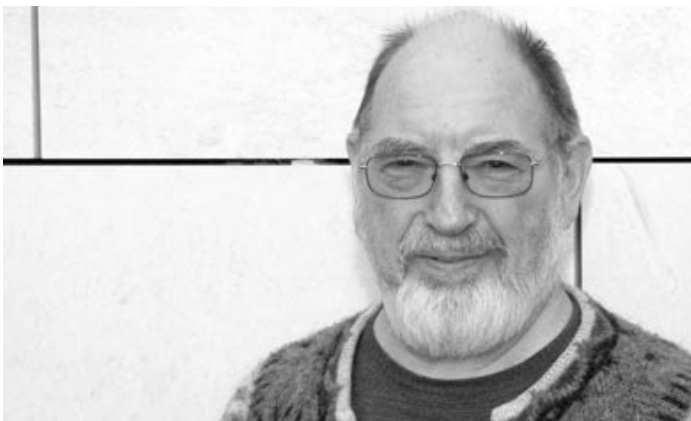
Stort & småt

Chris McKay 50 år

Den 3. august fylder Chris McKay 50 år. Chris er medlem af Foras styrelse, formand for puljeudvalget og skoleleder i Nykøbing F. Aftenskoler på Falster. Chris er født i USA, er uddannet skolelærer og har været underviser på en efterskole på Lolland, men har siden 2010 været skoleleder på fuld tid i Nykøbing. Hans møde med danskere var bl.a. gennem deltagelse på et keramikkursus. Udover at være skoleleder underviser Chris i glas, primært Tiffany-glas. Fora ønsker på forhånd tillykke med dagen.

/HCA

Kaj Andersen 75 år

Den 29. juni rundede Kaj Andersen 75 år. Hvis der skulle være nogen, som ikke har mødt Kaj, så er han tidligere styrelsesmedlem, tidligere formand for kommunikationsudvalget og nuværende formand i FO Nordfyn. Der blev holdt "åben have" hjemme på Rasmus Nielsens vej i Søndersø på selve dagen, og her kunne alle, som Kaj har arbejdet sammen med eller folk, som han har mødt på sin vej, kigge forbi. Med Kajs engagement gennem tiden, må der have været stuvende fuldt. Fora ønsker forsinket tillykke med dagen. /HCA

Kalender 2016

2016

Facebook for øvede

22. august
Kolding

Brug lokalpressen

3. september
Vejle

Fleksibel workshopdag

11. november
Vejle

2017

Landsmøde 2017

6. - 7. maj 2017
Svendborg

> Se www.fora.dk/kalender for mere info og tilmelding

Silkeborg Husflid 140 år

Silkeborg Husflid kunne i april fejre sin 140 års fødselsdag. Man kan i sandhed sige, at Silkeborg har haft en lang tradition for husflid. Det startede allerede den 3. april i 1871, da den unge lærer Johan P. Andersen, kom til Silkeborg fra Sjælland, hvor han havde stiftet bekendtskab med husflid. Han blev forbavset over det manglende kendskab, man havde til husfliden i en by som Silkeborg. Han havde læst om St. St. Blicher, der i den grad havde knyttet husfliden til denne egn. Johan P. Andersen henvendte sig til Silkeborgs førende mænd for at få støtte til tanken, og den 3. april 1876 blev den første egentlige bestyrelse valgt. Stort tillykke til Silkeborg Husflid.

Folkeoplysning skal ikke tilpasses forbrugersamfundet.

Af Karen Lumholt, foredragsholder, Cura Netværk

Danskerne er blandt de mest oplyste i verden - veluddannede, kritiske og demokratiske. Når vi spørger, hvilken samfundsbetydning folkeoplysningen skal have, er det derfor ikke mere information, kommunikation, læring, kompetenceudvikling, uddannelse, efteruddannelse, underholdning osv., som forbrugersamfundet i forvejen er så fyldt af, vi taler om, men oplivning. Hvad er dette da?

Gennem de sidste fem årtier har individualismen og forbrugerrisikoen sejret. Folkelige fællesskaber er konverteret til institutionaliseret service og forbrug: Brugsforeningerne er blevet til supermarkeder. Fagforeningerne til forsikringselskaber. Partierne til karrierestiger. Og kirkerne til kulturtilbud.

Engang var individualismen progressiv og frisættende. Men de nye generationer, som har oplevet relativ høj frihed, uafhængighed og velstand, oplever ikke en tilsvarende voksende lykke og tilfredshed, men tværtimod voksende psykisk mistrivsel.

De unge reagerer på den voksende "enhver-er-sin-egen-lykkes-med"-melodi med et råb efter mening og fællesskaber: Arbejdsfællesskaber, meningsfællesskaber, bofællesskaber, livsstilsfællesskaber, holdningsfællesskaber og handlefællesskaber. Tendensen er tydelig, siger fx sociologen Emilia Van Hauen, fremtidsforskeren Anne Skare Nielsen og videnskabsformidleren Tor Nørretranders. Og tendensen er global.

Individualismen og forbrugersamfundet har vist sig fattigt på ånd og mening. Det er ikke "mig", men "mig-i-mit-fællesskab", der giver mening, kan vi mærke nu. Vi kan som mennesker ikke overhøre det grundlæggende behov for at bidrage og føle at vi hører til. Heller ikke i et samfund som det danske.

I stedet for at tilpasse sig forbrugerrisikens slidte mindset – mere af alting, på alle hylder, bare hurtigere og mere overbevisende - bør folkeoplysningen derfor tage skridtet ind i den nye tid, hvor to principper er de centrale: Ikke mere - men mere meningsfuldt. Ikke modtage – men bidrage. Lykkeforskningen bekræfter, at mennesker i alle aldre er lykkeligere, sundere og lever længere, hvis de har nogen eller noget at være noget for. Det ved vi nu.

Lad os se på flere opmuntrende facts: Halvdelen af alle danskere er frivillige. Den politiske interesse blandt unge har aldrig været større. En udflytning fra de største til mindre byer er ved at tage form. En ny andelsbevægelse bygget på crowdfunding, folkeaktier og lokale fødevarerfællesskaber pibler frem. De sociale medier gør det nemmere at mobilisere folk og skaffe finansiering. Tusind blomster blomstrer, fx Bybi, hvor de hjemløse får mulighed for at være produktive, TagTomat, hvor byboer går sammen om nyttehaver på taget, Delebil og Naboskab, hvor naboer deler alt fra biler til redskaber, Folkebevægelsen mod Ensomhed, hvor Danmark spiser sammen. Og så har jeg ikke engang nævnt Venligboerne eller Venligboligerne. Folk handler til fælles bedste - i helt lille eller lidt større målestok.

Alle disse nye bevægelser mangler hjælp. Nogen der kan sætte rammerne for videndeling, bidrage med erfaring, lokal-kendskab, netværk og organisationsevne. Folkeoplysningens foreninger kan sammen med kirken og højskolerne blive den nærende jordbund for disse nye, spæde handlefællesskaber.

Det er ude i lokalforeningerne, det sker. I kan tage kontakt til alle dem, der blomstrer derude. I kan være det kulturelle kit, de grå eminencer, den manglende brik i puslespillet - dem der får det til at gå op og give mening. For dem og for jer. Det er bare om at komme i gang. ■